VALMIERAS ĶĪMIĶIS

VALMIERAS STIKLA ŠĶIEDRAS RŪPNĪCAS IZDEVUMS

Iznāk kopš 1979. g. 25. oktobra | CETURTDIEN, 1992. gada 6. februārī | Nr. 5 (580)

KUR PROJEKTI TOP...

Dekorativo audumu ceha korpusā, vienā no telpām izvietota rūpnīcas projektēšanas un konstruktoru daļa, ko vada rūpnīcas veterāns inženieris PĒTERIS KANTĀNS. Pajautāju viņam:

— Kā tad tā? Paši projektējat, konstruējat, bet telpas darbam tik šauras, neparocīgas.

— Jā, tā tas pagaidām ir. Bet ceram, ka tuvākajā nākotnē varēsim pāriet uz jaunajām gaišākajām un plašākajām telpām topošā «Ķislovodskas» administratīvajā jaunajā korpusā. Paši šo objektu projektējām, tagad to ceļ, un paši arī paredzējām sev telpas trešajā stāvā.

Transporta ceha jaunā korpusa projekts ir viens no svarīgākajiem darbiem, kas pabeigts pērngad. Tā autors ir **Arvids Vazdiks** — daudzu interesantu projektu autors. Viņa rīcībā bija tipveida projekts, ko viņš ievērojami pārveidoja, pielāgodams to rūpnīcas apstākļiem. Jaunajā cehā paredzēta remontzona, automašīnu stāvvietas (t. s. boksi), attīrīšanas ietaises, noliktavas, sadzīves telpas. Arvids Vazdiks izstrādājis arī viesnīcas telpu projektu kopmītnēs, tāpat «Ķislovodskas» tipa moduļa projektu, pielāgojot to 5. ceha vajadzībām. Pavisam viņš pērngad strādājis pie 12 tēmām. Aktīvi darbojušies **Zigurds Riekstiņš, Zanna Veļikanova, Imants Stucis, Jānis Puķītis, Viktors Liepiņš** un citi konstruktori un projektētāji.

Pavisam šajā kolektīvā ir 18 cilvēku. Daži aizgājuši, daži pienākuši no jauna, bet kodols saglabājies jau ilgus gadus. Augsts ir šī nelielā kolektīva izglītības un kvalifikācijas līmenis: 13 no viņiem ir augstākā, pārējiem vidējā vai vidējā speciālā izglītība. Pamatā tie ir celtnieki, enerģētiķi, mehāniķi.

— Pēc izstrādāto un pabeigto tēmu skaita vien vēl nevar spriest, ko cilvēks ir paveicis. Jo ir lieli un nozīmīgi darbi, ir arī sīkāki uzdevumi, — paskaidro daļas vadītājs.

Kas tad ir paveikts 1991. gadā, īstenojot rūpnīcas tehnisko un organizatorisko pasākumu plānu?

Tas ir transporta ceha jaunā korpusa projekts un citi A. Vazdika darbi, ko jau pieminējām. Zigurds Riekstiņš (zēl, ka aizgājis no rūpnīcas. Tagad dien robežsargos) izstrādājis projektu gristes iecirknim 2. cehā (vēl nav uzstādītas žāvēšanas kameras), caurlaides rekonstrukcijas projektu (par šo rekonstrukciju jau runā gadiem ilgi, bet pagaidām vezums uz priekšu nekust), izprojektējis rūpnīcas sētu (līdz rūpnīcas trīsdesmitgadei visai sētai jābūt uzceltai!). Zanna Veļikanova izstrādājusi projektu spirta noliktavas pārveidošanai par eļļas noliktavu 2. ceham ar caurulvadu eļļas padevei uz cehu. Rūpnīcas ģenerālo plānu izstrādājis Imants Stucis, ietverot tajā gan jauno transporta cehu, gan gazitīkāciju, gan ūdens nostādināšanas dīķi, gan arī jauno sētu un citus objektus. Šāds ģenerālplāns ir nepieciešams, lai izvairītos no nepatīkamiem pārsteigumiem un pārpratumiem, projektējot nākamos objektus, gan arī ierīkojot un sargājot komunikācijas.

Svarīgu darbu izpildījis Jānis Puķītis. Viņa izstrādātais projekts stikla šķiedras rupjo atgāju pārkausēšanas krāsnij 2. cehā virzits uz to, lai beidzot izbeigtos šo atgāju aizvešana uz izgāztuvi un tās tiktu pārstrādātas. Līdz ar to tiks atrisinātas gan ekonomijas, gan ekoloģijas problēmas. Jaunās krāsns celtniecības un montāžas darbiem jābūt pabeigtiem līdz 15. februārim. Lai nu tā būtu! Ievērības cienīgs ir arī viņa izstrādātais spoļu restaurācijas iecirkņa (2. cehā) projekts. Patreiz 17. cehā tiek gatavota nestandarta iekārta minētajam iecirknim. Ļoti liels darbs ir ventilācijas rekonstrukcijā 2. cehā. Projekts ir gatavs, bet metāla nav... Viktors Liepiņš strādājis pie projekta, kas nepieciešams 1. ceham: presformām rekuparatoru detaļām (stikla kausēšanas vannas krāsnīm).

Tā ir tikai daļa no pērngad paveiktajiem darbiem, bet visus uzskaitīt jau nav iespējams.

Uzdevumus projektu izstrādei daļa saņem pēc tam, kad izstrādāts un apstiprināts organizatorisko un tehnisko pasākumu plāns gadam. Protams, darba gaitā klāt nāk arī citi steidzami, agrāk neparedzētie uzdevumi. Cehi iesniedz savus pieprasījumus un priekšlikumus, tos apkopo tehniskajā daļā, apstiprīna galvenais inženieris. Daļas vadītājs Pēteris Kantāns uztur pastāvīgu kontaktu ar galveno inženieri, saskaņo konstruktoru un projektētāju darba galvenos virzienus.

— Būtu jau labi, ja aktīvāk darbotos rūpnīcas tehniskā padome, — norāda P. Kantāns. — Tad, kad pieņem principiālus risinājumus, noteikti vajadzētu tos vispirms apspriest tehniskajā padomē. Bet tagad reizēm gadās, ka problēma nav līdz galam izstrādāta, projektu sagatavojam, bet tas ir nepilnīgs un jāpārstrādā. Tiek veltīgi izlietoti līdzekļi, darbs un laiks.

Ir arī citas problēmas, kas izraisa rūpes. Piemēram, ļoti zemā līmenī ir pavairošanas tehnika. Viena no «Erām» ir jau gadus divdesmit veca. Par jaunu tehniku pat sapņot nevaram — nav valūtas... Telpu jautājums būs labvēlīgi atrisināts, kad pabeigs «Ķislovodskas» administrativo korpusu. Ar kadriem problēmu it kā nebūtu. Taču... Pastāv valodas problēma. Ir mums darbinieki, kuri nepārvalda valsts valodu vai pārvalda to tādā līmenī, kas neļauj sagatavot dokumentāciju latviešu valodā. Šie cilvēki ir vēl gados diezgan jauni, un viņiem vajadzētu nopietni par to padomāt, jo 1992. gada 5. maijs vairs nav tālu...

— Organizatoriski tehnisko pasākumu plāns 1992. gadam vēl top un tāpēc par visiem mūsu nodomiem runāt vēl nevaram, — saruna noslēgumā sacija Kantāna kungs. — Taču pie vairākiem svarīgiem projektiem strādājam. Piemēram, pie jaunās gristes mašīnas piesaistīšanas un uzstādīšanas projekta 2. ceha iecirknī. Pats lielākais darbs patlaban ir pie mālzemes izkraušanas un uzglabāšanas iecirkņa (1. cehā) projekta. Projektēšanas gaitā vairākkārt mainījusies situācija ar būvmateriāliem, šobrīd izstrādājam jau trešo projekta variantu. Līdzīga situācija ir arī ar dažiem citiem projektiem.

Ar rūpnīcas projektēšanas un konstruktoru daļas priekšnieku sarunājās

HERMANIS HERCBERGS

Mašīnu parks radīs problēmas

Nepilns pussimts strādājošo ir 13. cehā. JEVGENIJS ŅESTEROVS, ceha priekšnieks, piekrita pastāstīt, ar ko viņa ļaudis pašlaik nodarbojas.

— Ar kārtējiem ikdienas darbiem. Neko jaunu uzsākt nevaram, jo, kā zināms, ikvienai idejai, lai to realizētu, vajag izpildītāju un tehnisko nodrošinājumu. Ar kadriem cehs skaitliski ir nodrošināts, pagājušajā gadā, piemēram, strādāt sāka astoņi jauni, no arodvidusskolas atnākuši speciālisti. Visi viņi ir centīgi, apzinīgi, ir tikai viens **bet.** Elektronika un automātika prasa augsti kvalificētus speciālistus. Visiem astoņiem vēl ilgs laiks paies, kamēr viņi sasniegs šodienai atbilstošu līmeni. Pamatā turamies uz vecajiem, pieredzējušajiem kadriem, tādiem kā **Atis Eglītis, Andris Dimza, Ivars Leimanis.** Arī jaunais **Guntis Kavite** veiksmīgi ir iegājis 2. ceha sarežģītajā darbībā. Šavā laikā mēģinājām izstrādāt stimulējošu un darbiniekus ieinteresējošu apmaksas sistēmu. Īslaicīgi tas izdevās. Nupat atkal ir problēmas, jo augstas klases automātiķim alga 1200 rubļu mēnesī, piekritīsit man, nav nekāda dižā, ja skatāmies salīdzinoši. Ceha spēkos vien paceltā apmaksu ir neiespējami. Te iesaistīties vajadzētu attiecīgajām administrācijas daļām. Tehniskiem dienestiem nepieciešama atsevišķa tarifu sistēma, jo šobrīd rūpnīcā tehniskie dienesti tiek nospiesti apmaksas ziņā. Varat man nepiekrist, bet tā ir mana pārliecība. Un arī tas nav normāli, ka gandrīz visi automātiķi tās pašas naudas (precīzāk: izdzīvošanas) dēļ strādā amatu apvienošanas kārtībā citur. Rūpnīcai viņus galvenokārt piesaista izdevīgais maiņu darbs.

Tā kā jūs interesē, ko mūsu ceha darbinieki dara, piemēram, 2. cehā, tad par darbiem šajā cehā pastāstīšu sīkāk. Elektrokrāsnīs VRT-3 komplekta jaudas bloku U-252 nomainīs jauni jaudas regulatori ROT-250. Darbs ir iekavējies, jo jaunie regulatatori tika meklēti vairāk kā pusgadu. Nenokārtotos sagādes jautājumus šobrīd jau uzņemam kā normu: tā ir visur un visās jomās. Jaudas regulatorus mainīsim pašu spēkiem vecajā elektrokrāšņu nodaļā. Jaunie bloki ir izturīgāki pret visdažādākajiem traucējumiem, piemēram, labāk strādās karstā laikā. Šie pārstaises darbi izmaksās samērā lēti, jo regulatori tiks iebūvēti vecajos skapjos. Bet atkal: bloku dzesēšanai nepieciešamas gumijas šļūtenes, — vienam komplektam vajag 4 metrus. Šļūtenes, izrādās, ir deficits.

Līdzīgi darbi organizējas jaunajā nodaļā. Ir noslēgts līgums ar nozares institūtu, kura speciālisti izstrādā skapjus blokiem. Krjukovas pārstāvji palīdz ieviest darbā jaunu mikroprocesoru regulatoru «Proterms-100», kas elektrokrāsnīs nomainīs VRT-2 regulatorus. Pēdējie strādā vismaz piecpadsmit gadus un ir galīgi nolietojušies. «Protermam-100» ir lielākas iespējas, piemēram, tas uzsildīs laiviņu līdz darba temperatūrai automātiskā režīmā, ko regulētājs agrāk veica roku režīmā.

2. cehs, no mūsu viedokļa vērtējot, ir smags cehs, tāpat kā 1. un 18. cehs. Tajos — vislielākās problēmas. **Māris Odiņš** ir specializējies 18. ceha jautājumos, konkrēti, katlu mājas, mazuta saimniecības, kompresoru u. c. apkalpē. Viņš ir no jaunajiem darbiniekiem, daudzsološs speciālists. Tur vajag ļoti daudz zināt, nepartraukti mācīties. Kompresoriem nepieciešamos instrumentus neražo jau četrus gadus, tādā sakarībā, ja tur ko gribam mainīt, rodas ķēdes reakcija — 2 mērinstrumentu vietā jāmaina uzreiz 15 instrumenti vienam kompresoram... Diemžēl, paša 18. ceha apkalpojošajam personālam būtu vēlama augstāka kvalifikācija, jo arī tās trūkums dažkārt izraisa agregātu remontu nepieciešamību.

Kas attiecas uz pagājušajā «Valmieras Ķīmiķi» minēto faktu, ka šķeterētavā TKS-88 par 90 procentiem nestrādā automātika, tā ir taisnība. Bet mēs tās mašīnas ekspluatējam no 1961. gada. Remonti ir dārgi, ekonomiski nav pat izdevīgi tās apkalpot. TKS-88 un TKS-132 radnieciskajās rūpnīcās automātika ir izslēgta. Mēs vēl mocāmies: mehāniski izdiluši ir devēji, nestrādā magnēti. Rūpnīcas novecojušo mašīnu parks radīs arvien lielākas problēmas nākotnē. Piemēram, SKP-100 mašīnu dēļ speciāli jāalgo trīs vīru liela remontbrigāde, lai tās turētu darba režīmā. Ar remontiem problēmas: nav rezerves daļu, nepienāk elektronika. SKP-140 domātos tīristorus šogad nav paredzēts saņemt, jāmeklē pa apvedceļiem. Grūtības ar komplektējošām detaļām, mērinstrumentiem, regulatoriem būs tik ilgi, kamēr nesāks darboties starpvalstu līgumi. Praktizētie barterdarījumi nav izdevīgi. Par 10 regulatoriem, piemēram, prēti prasa stiklu lielos daudzumos.

Esmu nonācis pie secinājuma, ka rūpnīcā jāmaina esošā tehnoloģija un iekārtas. Protams, tas nav atkarīgs no manis. Sos jautājumus risina vadība un speciālisti. Bet runāt par šādu nepieciešamību, — kas gan to man var liegt...

Pierakstīja

VIZMA LEJSTRAUTA

APBALVOJUMI

Par ilggadēju un nevainojamu darbu ar rūpnīcas Goda rakstu un naudas prēmiju apbalvoti 7. ceha krāsotājs GENĀDIJS MATROSOVS un 2. ceha meistara palīgs MĀRIS RUGĀJS, kā arī 2. ceha meistars ANSIS VIDRIĶIS.

VELGA PĒTERSONE — 7. CEHA PRIEKŠNIECE

Sakarā ar 7. ceha priekšnieka ANDREJA RENČA pāriešanu citā darbā, dekorativo audumu ražošanas ceha priekšnieka pienākumi uzticēti VELGAI PĒTERSONEI, līdzšinējai ceha tehnoloģei. Vēlam veiksmi darbā un labu veselību!

Kas jauns dabas neaizsargātībā?

ATMOSFĒRAS PIESĀRŅOJUMS

Tāpat kā, runājot par notekūdeņiem, jāsaka — nekas īpaši. Atmosfērā ievadīto kaitīgo vielu skaits un daudzums būtiski izmainījies nav. Gan ir nelielas svārstības uz vienu vai otru pusi daudzumos, bet par cik tās nav vairākkārtīgas un nepārsniedz pieļaujamos lielumus, tad pie tām sīkāk nepakavēšos. Interesantāk ir pārlūkot nodokļu maksājumus pagājušā gada laikā par atmosfēras piesārņošanu. Tie kopumā sastāda 135 202,80 rbļ. no visiem 308 752,74 rbļ. (kur ietilpst arī notekūdeņu un cieto atkritumu maksa).

«Svarīgākās» pozīcijas? Lūdzu: uz OS — vanādija pentoksīdu — 62 595 rbļ., sēra anhidrīds SO_2 — 37 388,13 rbļ.; slāpekļa oksīdi NO_{xx} — 10 056 rbļ. Kad iepriekšējā publikācijas daļā ieminējos par apšaubāmo nodokļa likuma autoru kompetenci, tajā skaitā domāju arī sekojošo: par veselām 17,284 t/g arsēna savienojumu maksājam tikai 1123,46 rbļ. gadā, bet par tikai 0,963 t/g vanādija pentoksīda (neizbēgami izdalās nelielos daudzumos, sadegot mazutam katlu mājās), par kuru līdz šim neviens nav pat iepīkstējies, — veselus 62 595 rbļ. gadā. Savukārt par izvadītām 0,120 t/g sērskābes tvaiku (aerosola) iekasēts 7 800 rbļ. gadā, kad par 575,202 t/g sēra anhidrīda, kas atmosfērā galu galā tāpat pārvēršas par sērskābi vai sērpaskābi, jau neproporcionāli 37 388,13 rbļ.

Tā kā viss gaisā ievadītais piesārņojums, it sevišķi dūmgāzes, praktiski aiziet tieši pa vējam, tad izdarāmi tā saucamās zemlāpas analīzes (der atgādināt, ka tā ir gaisa analīze, ko izdara vēja virzienā no skursteņiem dažādos attālumos līdz 1500 metriem). 1991. gada laikā ir izdarītas apaļas 100 šādas analīzes, no kurām nevienā nav konstatēts maksimāli pieļaujamās koncentrācijas (MPK) pārsniegums.

Pārejot pie mazāk globāla piesārņojuma mērījumiem, t. i. pašu rūpnīcas teritorijā, jāatzīmē joprojām saglabājusies normālā situācija, — no veiktajām 281 analīzēm gadā MPK pārsniegums nav konstatēts. Savukārt no izdarītajām 1033 darba zonu gaisa analīzēm visā rūpnīcā 1991. gadā tikai 38 gadījumos iegūtie rezultāti ir pārsnieguši MPK, t. sk. 29 gadījumos 1. ceha šihtas nodaļā (kam gadījies tur būt — ir tiešām putekļains gaiss). Atliek vēl šai statistikai pievienot pārliecību par analīžu precizitāti un MPK pamatotību (bet bez pārliecības nupat vairs galīgi nekā), tad viss tā kā būtu puslīdz kārtībā.

Nobeigumā vietā jāpiebilst, ka patlaban projektēšanas stadijā ir stikla kausējamo krāšņu dūmgāzu attīrīšana saistībā ar vienstadijas stikla šķiedras ražošanas krāsni. Diemžēl pieredze liecina, ka no projektēšanas pārejot uz īstenošanu, fenomenāli palēninās notikumu attīstības tempi. Par to kārtējo reizi liecināja un liecina vēsture sērskābes uztvērēja uzstādīšanā — to nu nekā nevar izgatavot, uzstādīt un nodot ekspluatācijā 6. cehā.

MĀRTIŅŠ TOMSONS,
galvenais tehnologs

Ieskats pilsētas deputātu darbībā

VĀRDS SARMAI UKASAI,
Valmieras pilsētas TDP deputātei, vides un veselības aizsardzības pastāvīgās komisijas sekretārei

Jau divi gadi aizvaditi kopš vietējo padomju vēlēšanām. Tāpēc interesanti būtu ielūkoties, kā klājas deputātiem. Soreiz — par Valmieras pilsētas Tautas deputātu padomi.

Jau pašā pirmajā sesijā tika izveidotas 6 pastāvīgās komisijas dažādiem darba virzieniem. Praktiski katrs deputāts darbojas kādā no komisijām. Atgādināšu, ka Valmieras pilsētas Tautas deputāta mandātus saņēma četri mūsu rūpnīcas kolektīva locekļi: **Valdis Vanags** darbojas kultūras, izglītības un sporta pastāvīgajā komisijā, **Edvīns Lāns** — revīzijas komisijā, bet **Mārtiņš Tomsons** un es, **Sarma Ukasa**, sev par piemērotāko izvēlējāmies vides un veselības aizsardzības pastāvīgo komisiju.

Divu gadu laikā ir notikušas 10 pilsētas deputātu sesijas, pēdējā no tām nupat — 28. janvārī. Parasti neliels ieskats par katras sesijas norisi tiek publicēts rajona laikrakstā «Liesma». Sesijās parasti izskata problēmas, kas iepriekš ir rūpīgi iztirzātas un noskaidrotas pastāvīgajās komisijās. Visvairāk tiek skarti pilsētas budžeta jautājumi, jo līdzekļus vajag visur — gan pilsētas bērnudārzu uzturēšanai, gan pilsētas ēku kapitālremontiem un labiekārtošanai, gan sociālajai aprūpei, gan sportam, kultūrai un citiem mērķiem. Vairākās sesijās ir spriests par pilsētas dzīvokļu problēmām, par palīdzību vientuļiem pensionāriem un citiem grūtdzīvīgiem. Samērā daudz laika tērēts organizatorisko jautājumu risināšanai, kā rezultātā jūtami mainījusies pilsētas vadības struktūra. Sākumā atsevišķi tika izveidota deputātu padome ar algotu padomes priekšsēdētāju un izpildkomiteju, kurai vajadzēja pildīt deputātu padomes lēmumus. Tomēr šī sistēma nebija efektīva. Tāpēc kopš 1991. gada 25. aprīļa ir radīta jauna struktūra vienotas pilsētas valdes veidā, kas galvenokārt sastāv no ievēlētiem deputātiem, pieļaujot, ka atsevišķus amatus var ieņemt nepieciešamās nozares speciālisti bez deputātu mandātiem.

Daļa pilsētas valdes locekļu ir algoti, bet daļa nav atbrīvoti no savu tiešā darba citās iestādēs un par darbību pilsētas valdē saņem nelielu piemaksu.

Tomēr lielais deputātu vairums sabiedriskā kārtā darbojas pastāvīgajās komisijās. Mazliet tuvāk pakavēšos pie vides un veselības aizsardzības komisijas, kurā strādāju pati, kā arī rūpnīcas galvenais tehnologs **Mārtiņš Tomsons.** Daudziem deputātu kandidātiem pirmsvēlēšanu programmas bija ar izteikti «zaļu» nokrāsu, bet dzīvē ir iznācis tā, ka ar šīm lietām nodarbojas trīs dakteri un trīs ķīmiķi, kā arī Valmieras Vides aizsardzības kluba priekšsēdis **Januss Johansons.** Ekoloģiskās problēmas ir smaga lieta, tās prasa pacietību, jo jūtamus rezultātus momentā ieraudzīt nav iespējams. Viens no komisijas pirmajiem darbiem bija projekta izvērtēšana Likumam par dabas vides un izmantojamo resursu licenzēšanas kārtību. Tad sekoja pilsētas generālā plāna studēšana, pievēršot uzmanību vides aizsardzības nepilnībām šajā apjomīgajā darbā. Ļoti bieži savas sēdes organizējam kopā ar Valmieras rajona TDP ekoloģijas pastāvīgo komisiju. Pētot vides stāvokli pilsētā un ekoloģiskās audzināšanas perspektīvas, bijām uzaicinājuši atbildīgus darbiniekus no milicijas, pilsētas dzīvokļu saimniecības un komunālās saimniecības pārvaldes. Gandrīz regulāri mūsu sēdēs piedalās vides aizsardzības inspektori. No komisijā skartajiem jautājumiem vēl jāatzīmē: 1. automatizētās informācijas sistēmas izstrādes iespējas par gaisa piesārņojumu pilsētā; 2. par zaļumsaimniecības nozīmi gaisa piesārņojuma novēršanā; 3. par atmosfēras piesārņojuma samazināšanu pilsētas centrā no motorizētā transporta izdalītajām kaitīgajām vielām, ierobežojot transporta kustību pār Gaujas tiltu centrā. Viena no smagākajām problēmām, ar ko vides un veselības aizsardzības komisija nodarbojas jau kopš paša sākuma, ir elektromagnētiskās situācijas izpēte Valmierā, jo vidējo radioviļņu raiditāju raditais elektromagnētiskais lauks nelabvēlīgi ietekmē tuvumā dzīvojošo Valmieras iedzīvotāju veselību un traucē rajona centrālās slimnīcas un piena kombināta elektronisko iekārtu normālu darbību. Komisijas darbībai ļoti strikti pretojas Valmieras radio un TV retranslācijas stacijas vadība.

Apspriežot jautājumu «Par ekoloģisko katastrofu seku novēršanas iespējām rajonā», komisija nāca pie slēdziena, ka jāatjauno vai jārada no jauna civilās aizsardzības formējumi, kas būtu spējīgi rīkoties stihisko nelaimju gadījumos, jo caur Valmieru pa dzelzceļu tiek transportētas bīstamas kravas, Valmierā ir vairāki uzņēmumi, tai skaitā arī mūsu rūpnīca, kuros ir iespējamas smagas eksplozijas vai ugunsgrēki.

Problēmu ir daudz, un tās nāk arvien klāt, kaut vai pašreizējā enerģētiskā krīze. Tāpēc arī pilsētas deputātiem nākotnē vieglas dienas nav gaidāmas.

Arī kioskierei ir problēmas

Pagājis nedaudz vairāk par gadu, kopš rūpnīcas preses izdevumu kioskā strādā **Valda Nīgale** (attēlā). Preses izplatīšanas sistēmā viņa nav iesācēja — nostrādājusi Preses apvienībā desmit gadus. Bet kiosks viņai ir pirmais.

— Gada laikā ir gājis visādi, — stāsta Valda. — Paši zināt — bija janvāra traģiskie notikumi, bija puča mēģinājums augustā, daudz kas cits. Svarīgākais neapšaubāmi ir Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošana un Latvijas Republikas uzņemšana Apvienoto Nāciju Organizācijā. Un tāpēc ir dabiski, ka ievērojami pieaug pieprasījums pēc laikrakstiem. Labi atceramies, ka vienulaik avīzes nevarēja iznākt vai arī tās izdeva ar pārtraukumiem, katrs eksemplārs bija zelta vērts. Tagad — otrādi: interese par avizēm ir, bet cilvēki tās vairs nevar iegādāties tādā daudzumā kā agrāk — cenas kož... Un vēl 12 procentu nodoklis... «Latvijas Jaunatni», piemēram, visātrāk izpērk piektdienās, kad ievietota satelīttelevīzijas programma. Arī sestdienās numurus pieprasa vairāk, jo tur publicēta Latvijas TV programma. Labi pērk «Zemi», «Lauku Avīzi», dažas citas. Taču kopumā paliek vairāk pāri un pat jānoraksta nekā, teiksim, rudeni un ziemas sākumā. Bet tā jau nav tikai mūsu kioska, bet gan visas Latvijas preses un tās izplatītāju problēma. Un ne tikai Latvijas — nepārtraukti pieaug arī Maskavas laikrakstu un nedēļas izdevumu cenas. Arī šos izdevumus tagad pērk mazāk. Piemēram, šopirmdien varēja brīvi iegādāties populārā laikraksta «Sovetskij Sport» aizvadītās nedēļas vairākus numurus. Bet agrāk šis laikraksts bija deficīto izdevumu skaitā...

— Nu, protams! Par preses izdevumu cenu nemitīgo paaugstināšanu jau runājām. Vēl jāpiebilst, ka nereti laikrakstus un žurnālus atved ļoti vēlu, pat ap pl. 12—13. Darba laiks līdz pl. 16. Tātad jāatstāj nākamajai dienai. Un tas jau nav labi — neviens vecas avīzes pirkt lāgā negribēs. Nākas reizēm pat pierunāt, ieteikt kādu interesantu publikāciju, kas bija lasāma vakar.

Un vēl viena problēma, kas nodarbina ne tikai Valdu Nīgali. Durvis. Kā zināms, kiosks atrodas 2. ceha korpusa gaitenī. Pa to staigā simtiem cilvēku dienā. Bet durvis klaudz, stipri klaudz. Reizēm cilvēki, steigdamies uz darbu vai autobusu, durvis atstāj vaļā, iekšā nāk aukstums, caurvējš. Bet kioska lodziņš visu dienu atvērts... (Jāpiebilst, ka tas pats novērojams arī caurlaides telpā, kur gandrīz nevienas ārējās durvis līdz galam aizvērt nevar, un dežurantiem jāstrādā caurvējā...).

Laiks rit uz priekšu. Katra diena atnes ko jaunu. Par to varam uzzināt laikrakstos, kurus mums laipni piedāvā kioskiere Valda Nīgale. Jācer, ka nokārtosies cenu jautājums (valdība it kā gatavojas atcelt 12 procentu nodokli preses izdevumiem), atrisināsies transporta problēmas, nu un atradīsies labi cilvēki, kas spēs saremontēt durvis...

Rakstīja
HERMANIS HERCBERGS
Fotogrāfēja
ANITA MARTINSONE

Informācija

Dekoratīvo audumu ceha sortimentu kabinetā no pl. 9 līdz 17 atvērta 2. cehā strādājošā fotogrāfa **Ivara Opmaņa** fotoizstāde.

7. ceha arodkomiteja

●

Sakarā ar darbu apjomu palielināšanos darbā remontu un celtniecības iecirknī un remontu mehāniskajā cehā tiek aicināti kvalificēti amatnieki:

mūrnieki,
montētāji,
metinātāji,
skārdnieki un
frēzētāji.

Telefoni izziņām: 21472, 251 un 21085 (no pl. 8 līdz 16).

●

Pērk bērnu ratiņus. Zvanīt — 339.

LIDZJŪTĪBAS

Izsakām dziļu līdzjūtību **Mārtiņam Tomsonam,** tēvu smilšu kalniņā aizvadot.

Galvenā tehnologa daļa

Dziļajās bēdās esam kopā ar **Gaļinu Zaicevu,** uz mūžu no brāļa šķiroties.

Aušanas ceha brāķētavas nodaļas kolektīvs

Gandrīz kā asa sižeta kriminālfilmā

Šis nedēļas sākumā «Valmieras Ķīmiķa» korespondents **Hermanis Hercbergs** tikās ar Valmieras rajona izpildkomitejas iekšlietu daļas priekšnieka vietnieku milicijas majoru **Aleksandru Melngāršu.**

— Ir zināms, ka kriminogēnā situācija Latvijā, arī Valmieras rajonā un pilsētā nav sevišķi labvēlīga. Kā uz vispārējā fona izskatās stikla šķiedras rūpnīca un tajā strādājošie?

— Var teikt, ka kārtība rūpnīcā un tās kopmītnēs ir nedaudz uzlabojusies. Taču noziegumu, likumpārkāpumu un administrativo pārkāpumu skaits ir palielinājies. Vispirms nedaudz skaitļu un faktu. 1991. gadā rūpnīcā strādājošie izdarījuši 11 kriminālnoziegumus (1990. g. — 9; 1989. g. — 6; 1988. g. — 3). **Aivars Rozenbergs** kopā ar pilsoņiem Ozerovu un Podolhinu no VSSR celtniecības objekta nozaga vannu. Rozenberga lieta nosūtīta izskatīšanai rūpnīcas biedru tiesā, bet līdz šim laikam atbilde nav saņemta. **Elza Purbēziņa** savā dzīves vietā iedzeršanas laikā ar nazi sadūra vīru. Arī šī lieta nodota biedru tiesai. **Aigars Zieds** kopā ar citu pilsoni nozaga magnetolu. **Viktors Visockis** caurlaidē piekāva sardzes darbinieces. **Guntars Gūtmanis** labības produktu kombinātā zaga sauso pienu. **Aleksandrs Mikaluško** un **Oļegs Labors** no kooperatīva «Riko» kioska nozaga alus kastes, bet Labors turklāt drīz pēc tam, 1992. gada janvārī apzaga veikalu G. Apiņa ielā (izsita stiklu un piesavinājās 6 pudeles «Napoleona»). **Vjačeslavs Fedosejevs** nozaga sporta kostīmu veikalā «Singa». **Ivans Olohovs** dzīvokli, būdams piedzēries, ar nazi sadūra savu znotu. **Aleksandrs Gubernatorovs** «Misās» no garāžas nozaga kristāla lustru un citas mantas. **Māris Glauckis** pie vanšu tilta ar motociklu uzbrauca gājējai.

Gada laikā pie administratīvās atbildības par atrašanos reibumā sabiedriskās vietās (vidējā un augstākā reibuma pakāpē) saukti 97 rūpnīcā strādājošie. Medicīnas atskurbtuvē rūpnīcā strādājošie pabijuši 43 reizes. Jau pieminētais **Viktors Visockis** atskurbtuves «pakalpojumus» izmantojis 4 reizes, **Ludis Sproģis** un **Sergejs Buļiņins** — pa trim reizēm, **Eduards Simonovs** un **Aleksejs Aleksejevs** — pa divām reizēm. Lai cik nepatīkami tas arī nebūtu, bet jāteic, ka šajā iestādē gada laikā ir «ciemojušās» arī septiņas rūpnīcā strādājošās daiļā dzimuma pārstāves.

Daudzi rūpnīcā strādājošie nedisciplinēti uzvedas uz ceļiem, pie automašīnas vai motocikla stūres. Par ātruma pārsniegšanu, braukšanu reibumā, sīkām avārijām, braukšanu bez tiesībām, neapstāšanos pēc milicijas darbinieka pieprasījuma un citiem pārkāpumiem sodīti vai sastādīti administrativie protokoli turpat 50 rūpnīcā strādājošiem. Ceturtā daļa administrativo protokolu par satiksmes drošības noteikumu neievērošanu sastādīta citos rajonos un pat citās valstīs — Lietuvā, Krievijā un citās. «Grēkāžu» skaitā ir arī viens otrs rūpnīcas un cehu atbildīgs darbinieks...

— Kādas ir piezīmes par vispārējo kārtību rūpnīcā un kopmītnēs?

— Kā jau teicu, kopumā kārtība ir nedaudz uzlabojusies. Tomēr piezīmes ir. Piemēram, nopietnas pretenzijas ir par garāžu kooperatīviem «Misās». Cik esam pārbaudījuši, vienmēr konstatētas iedzeršanas garāžās, kurās piedalās nepiederošas personas. Un pēc tam — žēlabas par zādzībām. Kooperatīvā vispār nav nekādas apsardzes. Rūpnīcas pārvaldes un atsevišķu cehu darbiniecēm gribas teikt: «Mīļās dāmas, lūdzu neesiet tik viegliprātīgas un neatstājiet neaizslēgtus rakstāmgaldus un kabinetu durvis, kad dodaties pusdienās vai iepirkties.» Ir vairāki gadījumi, kad no kabinetiem, darba vietām vai ģērbtuvēm izzagti naudas maki, dažādi priekšmeti... Vietām novērojama nevēriga attieksme pret valsts mantu, neuzmanība un nevīžība tās uzglabāšanā. Ir bijušas zādzības transportā un citur. Jāatgādina, ka vārdi «modrība» un «valsts īpašuma saglabāšana» nebūt nav zaudējuši savu aktualitāti arī Latvijas neatkarības apstākļos.

Kopmītnēs, kaut arī mazākā mērā, joprojām tiek novērots, ka tur ierodas nepiederošas personas, tiek rīkotas iedzeršanas, un tad nāk sūdzības par zādzībām un ko citu.

Vēl gribu teikt, ka pēdējā laikā zudusi sadarbība starp rūpnīcas vadību un milociju. Būtu apsveicami, ja pati rūpnīcas vadība izrādītu iniciatīvu, organizējot tikšanās ar policijas darbiniekiem, lai viņi izskaidrotu strādājošiem LR likumus, pastāstītu par situāciju, kāda ir pilsētā, rajonā, pašā uzņēmumā. Tāpat vajadzētu uzturēt ciešākus sakarus ar mūsu darbiniekiem, informēt viņus par novērotām nevēlamām parādībām likumu un sabiedriskās kārtības ievērošanas jomā, jo tas tikai veicina likumpārkāpumu un noziegumu profilaksi. Šādus kontaktus nebūt nevajag kvalificēt ko nodevību, ziņu pienešanu utt. Tā ir normāla parādība arī rietumu pasaulē, kur, kā redzam filmās, lasām grāmatās, sadarbība starp policiju un iedzīvotāju apziņīgāko daļu palīdz novērst un atklāt ne vienu vien nopietnu noziegumu. Par rūpnīcu un tās kopmītnēm Stacijas ielā ir atbildīgi mūsu iecirkņa inspektori **Igors Maļutins** un **Andris Kušners,** viņus var sastapt iekšlietu daļas 1. stāvā, 16. kabinetā vai pa tālr. 24292 un 22538. Var zvanīt arī pa tālr. 24543 **Aleksandram Melngāršam.**

— Ko vēl gribat pateikt mūsu lasītājiem?

— Ir viena ļoti nopietna un smaga problēma — darbs ar nepilngadīgajiem. Te galvenā atbildība tomēr jāuzņemas vecākiem. Skola un policija vien šo problēmu atrisināt nespēj. Jo sevišķi tagad, kad likvidēta nepilngadīgo lietu komisija, nepilngadīgo lietu inspekcija, specskolas Latvijā arī likvidē. Darbā pusaudžus nepieņem. No skolām neuzvedīgos jauniešus vienkāršī izslēdz.

Kā zināms, nav arī vairs sabiedrisko kārtības sargu, autokārtības sargu. Viss tagad gulstas uz policijas darbinieku pleciem. Bet mūsu nemaz nav tik daudz. Zemessargi pagaidām sabiedriskās kārtības uzturēšanā maz iesaistīti. Tātad — viegli nav un nebūs. Tāpēc arī ceram uz sabiedrības atbalstu. Katram jāsargā sava un valsts manta, tad Dievs srgās mūs.

Redaktore V. LEJSTRAUTA

Laikraksts iznāk reizi nedēļā — ceturtdienās, latviešu un krievu valodā. Redakcijas adrese: pasta indekss 228600, Valmiera, J. Gagarina ielā 1. Tālrunis 21472 un 339.
Iespiests: Valmieras tipogrāfijā «Liesma», pasta indekss 226600, Valmiera, A. Upīša ielā 7. 0,5 uzsk. tespiedlokane, ofseta tehnika. Tiraža 800 eks.
Адрес редакции: 228600, г. Валмиера, ул. Гагарина, 1. Телефон 21472 и 339. Отпечатано в Валмиерской типографии «Лиесма», 228600, г. Валмиера, ул. А. Упита, 7. Офсетная печать. 0,5 усл. п. л. Тираж 800 экз. На русском языке.
P. 497 T. 800
Reģistrācijas apliecība Nr. 0411